KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2020/1073

2020 m. liepos 17 d.

kuriuo leidžiama taikyti Nyderlandų pagal Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių prašomą nukrypti leidžiančią nuostatą

(Tekstas autentiškas tik nyderlandų kalba)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 1991 m. gruodžio 12 d. Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių ([1]), ypač į jos III priedo 2 dalies trečią pastraipą,

kadangi:

(1) Sprendimu 2005/880/EB ([2]) Komisija suteikė leidimą taikyti pagal Direktyvą 91/676/EEB Nyderlandų prašomą nukrypti leidžiančią nuostatą – leido ūkiuose, kurių bent 70 % sudaro ganyklos, naudoti tokį ganomų gyvulių mėšlo kiekį, iš kurio į vieną hektarą per metus patektų ne daugiau kaip 250 kg azoto;

(2) Sprendimu 2010/65/ES ([3]) Komisija iš dalies pakeitė Sprendimą 2005/880/EB ir nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimą pratęsė iki 2013 m. gruodžio 31 d.;

(3) Komisijos įgyvendinimo sprendimu 2014/291/ES ([4]) (jis baigė galioti 2017 m. gruodžio 31 d.) Nyderlandams pagal Direktyvą 91/676/EEB suteiktas leidimas taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, kuriuo leista ūkiams, kurių bent 80 % sudaro ganyklos, naudoti tokį ganomų gyvulių mėšlo kiekį, iš kurio ūkiuose, kuriuose yra pietų ir centrinės dalies smėlingi dirvožemiai ir liosiniai dirvožemiai, į vieną hektarą per metus patektų ne daugiau kaip 230 kg azoto, o ūkiuose, kuriuose dirvožemiai kitokie, – ne daugiau kaip 250 kg azoto į vieną hektarą per metus. 2016 m. nukrypti leidžianti nuostata taikyta 19 564 ūkiams, o tai atitinka 47 % visų žemės ūkio naudmenų Nyderlanduose;

(4) Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2018/820 ([5]) (jis baigė galioti 2020 m. sausio 1 d.) Nyderlandams pagal Direktyvą 91/676/EEB suteiktas leidimas taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, kuriuo leista ūkiams, kurių bent 80 % sudaro ganyklos, naudoti tokį ganomų gyvulių mėšlo kiekį, iš kurio ūkiuose, kuriuose yra pietų ir centrinės dalies smėlingi dirvožemiai ir liosiniai dirvožemiai, į vieną hektarą per metus patektų ne daugiau kaip 230 kg azoto, o ūkiuose, kuriuose dirvožemiai kitokie, – ne daugiau kaip 250 kg azoto į vieną hektarą per metus. 2019 m. nukrypti leidžianti nuostata taikyta 18 818 ūkių, o tai atitinka 44,7 % visų žemės ūkio naudmenų Nyderlanduose;

(5) kaip pripažinta Įgyvendinimo sprendime (ES) 2018/820, pastaraisiais metais Nyderlanduose įgyvendinant mėšlo valdymo politiką buvo tam tikrų nesėkmių, dėl kurių kilo abejonių dėl galimo sukčiavimo. Tokia padėtis reikalavo, kad Nyderlandai dėtų daugiau pastangų siekdami užkirsti kelią sukčiavimui įgyvendinant mėšlo politiką. 6-ojoje Nyderlandų aplinkosaugos veiksmų programoje jau numatyta priemonių, kuriomis siekiama stiprinti kontrolę ir

([1]) OL L 375, 1991 12 31, p. 1.

([2]) 2005 m. gruodžio 8 d. Komisijos sprendimas 2005/880/EB dėl Nyderlandų prašymo suteikti leidžiančią nukrypti nuostatą pagal Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 324, 2005 12 10, p. 89).

([3]) 2010 m. vasario 5 d. Komisijos sprendimas 2010/65/ES, iš dalies keičiantis Sprendimą 2005/880/EB dėl Nyderlandų prašymo suteikti leidžiančią nukrypti nuostatą pagal Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 35, 2010 2 6, p. 18).

([4]) 2014 m. gegužės 16 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas 2014/291/ES, kuriuo pagal Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių Nyderlandų prašymu jiems suteikiamas leidimas taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą (OL L 148, 2014 5 20, p. 88).

([5]) 2018 m. gegužės 31 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2018/820, kuriuo suteikiamas Nyderlandų prašomas leidimas taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Tarybos direktyvą 91/676/EEB dėl vandenų apsaugos nuo taršos nitratais iš žemės ūkio šaltinių (OL L 137, 2018 6 4, p. 27).

patikrinimus, kad būtų geriau laikomasi visų su Nyderlandų mėšlo politika susijusių taisyklių, tačiau reikėjo įdėti papildomų pastangų siekiant skatinti veiksmingą įgyvendinimą ir visapusišką atitiktį. Šios pastangos apėmė griežtesnės vykdymo užtikrinimo strategijos sukūrimą, atsižvelgiant ir į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/99/EB ([6]) nuostatas. Ši strategija turėjo būti pagrįsta nepriklausomu vertinimu, ar laikomasi su Nyderlandų mėšlo politika susijusių taisyklių, ir į ją turėjo būti įtrauktos konkrečių priemonių, kuriomis siekiama toliau griežtinti patikrinimus ir kontrolę, taip pat aiški metodika, kuria siekiama nustatyti pakankamai atgrasančias baudas ir sankcijas. Todėl, siekiant, kad Nyderlandai galėtų visapusiškai įgyvendinti griežtesnę vykdymo užtikrinimo strategiją, buvo tikslinga apriboti Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2018/820 galiojimo trukmę;

(6) 2020 m. vasario 4 d. raštu Nyderlandai pagal Direktyvos 91/676/EEB III priedo 2 dalies trečią pastraipą pateikė Komisijai prašymą pratęsti nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimą 2020–2021 m. laikotarpiui (toliau – Nyderlandų prašymas);

(7) pagal Direktyvos 91/676/EEB 3 straipsnio 5 dalį Nyderlandai veiksmų programą taiko visoje šalies teritorijoje. Į Nyderlanduose priimtus teisės aktus, kuriais įgyvendinama Direktyva 91/676/EEB, įtrauktos tiek azoto, tiek fosfatų naudojimo normos;

(8) remiantis Nyderlandų pateiktais duomenimis, galvijų skaičius 2016–2019 m. laikotarpiu šalyje buvo 0,2 % mažesnis nei 2012–2015 m. laikotarpiu. Kiaulių ir naminių paukščių skaičius Nyderlanduose tuo pačiu laikotarpiu padidėjo atitinkamai 0,6 ir 3,4 %. Nuo 2006 m. Nyderlandų teisės aktuose ([7]) nustatyti kiaulių ir naminių paukščių skaičiaus apribojimai. Be to, nuo 2015 m. sausio mėn. pagal Nyderlandų teisės aktus ([8]) reikalaujama, kad atitinkama iš pieno sektoriaus gauto mėšlo pertekliaus dalis būtų perdirbama. Nuo 2018 m. sausio 1 d. Nyderlanduose taip pat įdiegta fosfatų gamybos teisių sistema ([9]), taikoma pieninių galvijų augintojams. Visų šių priemonių tikslas – užkirsti kelią vandens telkinių taršai;

(9) Nyderlandai informavo, kad 2014–2017 m. laikotarpiu panaudoto gyvulių mėšle esančio azoto kiekis Nyderlanduose buvo 417 000 tonų, o tai yra 4,04 % daugiau, palyginti su 2010–2013 m. laikotarpiu. Azoto cheminių trąšų naudojimas Nyderlanduose 2014–2017 m., palyginti su 2010–2013 m., padidėjo maždaug 3,3 %;

(10) remiantis Nyderlandų valdžios institucijų pateiktais pagrindžiančiais moksliniais duomenimis, dėl Nyderlandų klimato, kuriam būdingas tolygus metinių kritulių pasiskirstymas per visus metus ir palyginti maži metinės temperatūros svyravimai, žolės augimo sezonas yra gana ilgas (250 dienų per metus);

(11) be to, Nyderlandų pateikta informacija, susijusi su Įgyvendinimo sprendimu 2014/291/ES suteiktu ankstesniu leidimu taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, rodo, kad dėl minėtos nukrypti leidžiančios nuostatos Nyderlandų vandens telkinių būklė nepablogėjo. Pavyzdžiui, leidimus gavusiuose ūkiuose stebima nitratų koncentracija vandenyje, ištekančiame iš šaknų zonos, nuo 2006 m. mažėjo ir 2017 ir 2018 m. vidutiniškai buvo mažesnė negu 50 mg/l; Tačiau, negalutiniais duomenimis, dėl 2018 m. sausros poveikio pietinės dalies smėlinguose ir liosiniuose dirvožemiuose nitratų koncentracija 2019 m. padidėjo;

(12) Nyderlandų pagal Direktyvos 91/676/EEB 10 straipsnį pateikti duomenys rodo, kad 2012–2015 m. laikotarpiu maždaug 88 % Nyderlandų požeminio vandens stebėjimo stočių vidutinė nitratų koncentracija buvo mažesnė negu 50 mg/l, o 79 % iš tų stebėjimo stočių – mažesnė negu 25 mg/l. Duomenys taip pat rodo, kad 2012–2015 m. laikotarpiu 99 % Nyderlandų paviršinio vandens stebėjimo stočių vidutinė nitratų koncentracija buvo mažesnė negu 50 mg/l, o 96 % iš tų stebėjimo stočių – mažesnė negu 25 mg/l. Iš duomenų matyti, kad, palyginti su 2008–2011 m. laikotarpiu, nitratų koncentracija požeminiame ir paviršiniame vandenyje nesikeičia arba mažėja. Tačiau 2012–2015 m. laikotarpiu 60 % gėlų vandenų buvo eutrofiniai, 13 % – galintys tapti eutrofiniais, o 27 % – neeutrofiniai;

([6]) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/99/EB dėl aplinkos apsaugos pagal baudžiamąją teisę (OL L 328, 2008 12 6, p. 28).

([7]) Nyderlandų trąšų teisės akto (*Meststoffenwet*) 19 ir 20 straipsniai.

([8]) Nyderlandų trąšų teisės akto (*Meststoffenwet*) 33a–d straipsniai.

([9]) Nyderlandų trąšų teisės akto (*Meststoffenwet*) 21b straipsnis.

(13) išnagrinėjusi Nyderlandų prašymą ir atsižvelgdama į Nyderlandų 6-ąją veiksmų programą bei į patirtį, įgytą taikant Įgyvendinimo sprendimu 2014/291/ES leistą taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, Komisija laikosi nuomonės, kad Nyderlandų pasiūlytas ganomų gyvulių mėšlo kiekis, atitinkantis 230 kg azoto vienam hektarui per metus ūkiuose, kurių bent 80 % sudaro ganyklos pietų ir centrinės dalies smėlinguose dirvožemiuose ir liosiniuose dirvožemiuose, ir 250 kg azoto vienam hektarui per metus ūkiuose, kurių bent 80 % sudaro ganyklos kituose dirvožemiuose, yra pagrįstas objektyviais kriterijais ir netrukdys siekti Direktyvos 91/676/EEB tikslų, jei Nyderlandai laikysis tam tikrų griežtų sąlygų;

(14) Nyderlandai turėtų užtikrinti, kad didėjantis gyvulių skaičius ir su tuo susijusi mėšlo išeiga nedidintų vandens telkiniams daromo neigiamo poveikio. Šiuo tikslu Nyderlandai turėtų užtikrinti, kad bendras gaminant mėšlą susidarančio azoto ir fosforo kiekis neviršytų 2002 m. lygio. Todėl naujais teisės aktais, kuriais įgyvendinama Nyderlandų 6-oji veiksmų programa, turėtų būti nustatyta privaloma mėšlo gamybos riba, kurios negalima viršyti ir kuri prireikus galėtų būti taikoma atskiriems ūkininkams;

(15) leidimai atskiriems ūkininkams suteikiami tik jei laikomasi tam tikrų sąlygų, kuriomis siekiama užtikrinti, kad ūkių lygmeniu būtų tręšiama atsižvelgiant į pasėlių reikmes, ir mažinamas į vandenį nutekančio azoto bei fosforo kiekis ir vykdoma jų nutekėjimo prevencija. Todėl tos sąlygos turėtų apimti šiuos reikalavimus: tręšimo plano parengimą kiekviename ūkyje, tręšimo metodų registravimą tręšimo ataskaitose, reguliarios dirvožemio analizės atlikimą, žaliosios dangos užsėjimą žiemą nuėmus kukurūzų derlių, specialių nuostatų dėl žolės suarimo laikymąsi, mėšlo nenaudojimą prieš suariant žolę, tręšimą atsižvelgiant į ankštinių augalų pasėlių dalį ir fosfato iš cheminių trąšų nenaudojimą tręšiant žemę;

(16) ataskaitoje dėl Direktyvos 91/676/EEB poveikio išmetamam dujinio azoto kiekiui ([10]) padaryta išvada, kad kai kuriuose regionuose, kuriuose didelis gyvulių laikymo tankumas, dėl nukrypti leidžiančios nuostatos gali padidėti dujinių išmetalų kiekis. Šis galimas nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo poveikis išmetamam amoniako kiekiui patvirtintas Komisijai pateiktoje Nyderlandų „Commissie deskundigen Meststoffenwet“ parengtoje 2020 m. vasario 12 d. ataskaitoje. Dėl šių išmetalų susidaro papildomų azoto nuosėdų, kurios neigiamai veikia „Natura 2000“ teritorijas ir vandens kokybę (lemia eutrofikaciją). Todėl reikėtų imtis atitinkamų priemonių išmetamam amoniako kiekiui mažinti, įskaitant efektyvesnius mėšlo skleidimo metodus, prireikus derinant juos su didžiausia temperatūra, kuriai esant galima tręšti mėšlu;

(17) laikydamiesi Įgyvendinimo sprendimo (ES) 2018/820 reikalavimų, Nyderlandai 2018 m. rugsėjo 28 d. informavo apie griežtesnę vykdymo užtikrinimo strategiją. Pirmoji šios strategijos įgyvendinimo pažangos ataskaita buvo pateikta 2019 m. birželio 28 d. 2019 m. lapkričio 18 d. pateikta atnaujinta pažangos ataskaita. Iš pažangos ataskaitos matyti, kad, nepaisant tam tikrų pastangų, įgyvendinti strategiją vėluota ir Nyderlandai negalėjo įrodyti, kad reikalavimų nesilaikymo ar pažeidimų atvejų sumažėjo;

(18) todėl reikia papildomų apsaugos priemonių ir garantijų, kad strategija iš tiesų padėtų kuo labiau sumažinti sukčiavimą. Be kita ko, reikėtų nustatyti visapusiško strategijos ir tikslų įgyvendinimo terminus, kad būtų galima įvertinti jos veiksmingumą. Taip pat būtina numatyti strategijos peržiūrą iki 2021 m. pabaigos, kuri prireikus turėtų apimti tolesnį kontrolės griežtinimą, atsižvelgiant į strategijos įgyvendinimo metu įgytą patirtį;

(19) kasmet turėtų būti teikiama atnaujinta ataskaita apie tolesnį griežtesnės vykdymo užtikrinimo strategijos įgyvendinimą, be kita ko, apie galimą COVID-19 viruso plitimo rizikos prevencijos priemonių poveikį strategijos įgyvendinimui;

(20) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2000/60/EB ([11]) numatyta visapusiška tarpvalstybinė vandenų apsauga, organizuojama pagal upių baseinų rajonus, ir jos tikslas yra pasiekti gerą Europos vandens telkinių būklę. Maisto medžiagų mažinimas yra neatskiriama to tikslo dalis. Šiuo sprendimu leidžiant taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą nepažeidžiamos Direktyvos 2000/60/EB nuostatos ir neatmetama galimybė, kad gali prireikti papildomų priemonių siekiant įvykdyti su ta direktyva susijusius įpareigojimus;

([10]) Nitratų direktyvos poveikis išmetamam dujinio azoto kiekiui, nitratų veiksmų programos priemonių poveikis išmetamam dujinio azoto kiekiui, Sutartis ENV.B.1/ETU/2010/0009.

([11]) 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, 2000 12 22, p. 1).

(21) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB ([12]) nustatomos bendrosios taisyklės, kuriomis siekiama sukurti Sąjungos erdvinės informacijos infrastruktūrą, skirtą Sąjungos aplinkos politikai ir kitoms politikos kryptims ar veiklai, galinčioms turėti įtakos aplinkai, įgyvendinti. Jei taikytina, erdvinė informacija, surinkta taikant šį sprendimą, turėtų atitikti toje direktyvoje išdėstytas nuostatas. Kad būtų sumažinta administracinė našta ir padidintas duomenų nuoseklumas, Nyderlandai, rinkdami pagal šį sprendimą būtinus duomenis, turėtų prireikus naudotis informacija, gauta iš integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, sukurtos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 ([13]) V antraštinės dalies II skyrių;

(22) atsižvelgiant į tai, kad Nyderlandų prašymas susijęs su Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2018/820 leistos taikyti nukrypti leidžiančios nuostatos galiojimo pratęsimu 2020–2021 m. laikotarpiui, šis sprendimas turėtų būti taikomas dvejus metus nuo 2020 m. sausio 1 d.;

(23) šiame sprendime nustatytos priemonės atitinka pagal Direktyvos 91/676/EEB 9 straipsnį įsteigto Nitratų komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Nukrypti leidžianti nuostata

Nyderlandų 2020 m. vasario 4 d. raštu paprašyta taikyti nukrypti leidžianti nuostata, pagal kurią su ganomų gyvulių mėšlu į dirvožemį patektų didesnis azoto kiekis, nei nustatyta Direktyvos 91/676/EEB III priedo 2 dalies antros pastraipos pirmame sakinyje (toliau – nukrypti leidžianti nuostata), leidžiama taikyti šiame sprendime nustatytomis sąlygomis.

Šiuo sprendimu leidžiant taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą nedaromas poveikis Direktyvos 2000/60/EB nuostatoms.

2 straipsnis

Taikymo sritis

Nukrypti leidžianti nuostata taikoma ganykliniams ūkiams, kuriems suteiktas leidimas pagal 6 straipsnį.

3 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame sprendime vartojamų terminų apibrėžtys:

1) ganyklinis ūkis – ūkis, kurio ne mažiau kaip 80 % ploto, tinkamo tręšti mėšlu, sudaro žolė;

2) ganomi gyvuliai – galvijai (išskyrus veršelius), avys, ožkos, arkliai, asilai, elniai ir vandeniniai buivolai;

3) žemės ūkio paskirties žemė – plotas, kurį ūkininkas valdo, nuomoja ar tvarko pagal individualią rašytinę sutartį ir už kurio tvarkymą ūkininkas tiesiogiai atsakingas;

4) žolė – daugiametė arba laikina ganykla, kurioje žolė auga mažiau kaip penkerius metus;

5) tręšimo planas – apskaičiuotas į dirvožemį numatomas įterpti maisto medžiagų kiekis ir jų prieinamumas dirvožemyje;

6) tręšimo ataskaita – pagal faktiškai sunaudotą ir įsisavinamą maisto medžiagų kiekį apskaičiuojamas maisto medžiagų balansas;

7) pietų ir centrinės dalies smėlingi dirvožemiai – pietų ir centrinės dalies smėlingi dirvožemiai, nurodyti Direktyvą 91/676/EEB įgyvendinančiuose Nyderlandų teisės aktuose;

8) liosiniai dirvožemiai – liosiniai dirvožemiai, nurodyti Direktyvą 91/676/EEB įgyvendinančiuose Nyderlandų teisės aktuose.

([12]) 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukurianti Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE) (OL L 108, 2007 4 25, p. 1).

([13]) 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013 12 20, p. 549).

4 straipsnis

Nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo bendrosios sąlygos

Nukrypti leidžiančią nuostatą leidžiama taikyti toliau nurodytomis sąlygomis:

1) Nyderlandai stebi pagaminto mėšlo kiekį ir užtikrina, kad gaminant mėšlą nacionaliniu lygmeniu azoto ir fosforo kiekis neviršys 2002 m. lygio, t. y. 504,4 mln. kg azoto ir 172,9 mln. kg fosfato.

2) Nyderlandai visapusiškai įgyvendina griežtesnę vykdymo užtikrinimo strategiją, kuria siekiama gerinti su Nyderlandų mėšlo politika susijusių taisyklių laikymąsi ir užtikrinti, kad tais atvejais, kai informacija rodo, jog reikalavimų nesilaikoma, būtų imamasi veiksmingų priemonių.

   Griežtesnę vykdymo užtikrinimo strategiją sudaro bent šie elementai:

   a) su mėšlu susijusių nacionalinių taisyklių tyčinio nesilaikymo atvejų masto ir aprėpties nepriklausomas vertinimas. Šį vertinimą turėtų atlikti nacionalinės kompetentingos institucijos, atsakingos už su mėšlu susijusių nacionalinių taisyklių patikrinimus, kartu su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis, atsakingomis už nusikalstamo pobūdžio pažeidimų tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą;

   b) nustatyti mėšlo tvarkymo ir valdymo rajonai, kuriuose yra didesnė rizika, kad bus tyčia nesilaikoma su mėšlu susijusių nacionalinių taisyklių;

   c) patikrinimams ir kontrolei skirtų pajėgumų stiprinimas: pajėgumai turi sudaryti bent 40 % pajėgumų, reikalingų atliekant 11 straipsnio 2 dalyje nurodytus leidimą gavusių ganyklinių ūkių patikrinimus vietoje (įskaitant atsitiktinius patikrinimus); taip pat tų pajėgumų tikslingesnis nukreipimas į su rizika susijusius mėšlo tvarkymo ir valdymo rajonus;

   d) aiški metodika, pagal kurią būtų galima nustatyti pakankamai veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias baudas bei sankcijas;

   e) 2020 m. pavasarį – visapusiškas vykdymo užtikrinimo įgyvendinimas didelės rizikos De Pelio, Gelderso slėnio ir Tventės vietovėse;

   f) iki 2020 m. pabaigos – atskaitomybė realiuoju laiku už mėšlo transportavimą pasitelkiant automatizavimą;

   g) iki 2020 m. birželio mėn. pabaigos – sprendimas dėl sankcijų politikos peržiūros;

   h) individualus 5,5 % kiaulių ūkių patikrinimas. Šios procentinės dalies ūkių patikrinimų įvykdomumui įtakos gali turėti COVID-19 viruso plitimo rizikos prevencijos priemonės.

(3) Griežtesnė vykdymo užtikrinimo strategija peržiūrima, atsižvelgiant į jos įgyvendinimo metu įgytą patirtį, visų pirma tuo atveju, jei iki 2021 m. gruodžio mėn. nustatytų pažeidimų arba reikalavimų nesilaikymo atvejų skaičius nemažėja, kad būtų galima įtraukti dar griežtesnę kontrolę ir priemones. Apie peržiūrėtą strategiją pranešama Komisijai.

5 straipsnis

Leidimų prašymai

1. Ganyklinių ūkių ūkininkai gali kompetentingų institucijų paprašyti metinio leidimo naudoti tokį ganomų gyvulių mėšlo kiekį, iš kurio į pietų ir centrinės dalies smėlingų dirvožemių ir liosinių dirvožemių vieną hektarą per metus patenka iki 230 kg azoto, o į kitų dirvožemių vieną hektarą per metus – 250 kg azoto.

2. Teikdamas 1 dalyje nurodytą prašymą pareiškėjas kartu pateikia rašytinę deklaraciją, kad jis laikosi 7 ir 8 straipsniuose nustatytų sąlygų ir sutinka, kad trąšų naudojimas, taip pat 7 straipsnyje nurodytas tręšimo planas ir tręšimo ataskaita gali būti patikrinti.

6 straipsnis

Leidimų suteikimas

Leidimai naudoti tokį kiekį ganomų gyvulių mėšlo (įskaitant pačių gyvulių išmatas), iš kurio į pietų ir centrinės dalies smėlingų dirvožemių ir liosinių dirvožemių vieną hektarą per metus patektų iki 230 kg azoto, o į kitų dirvožemių vieną hektarą per metus – 250 kg azoto, suteikiami laikantis 7 ir 8 straipsniuose nustatytų sąlygų.

7 straipsnis

Mėšlo ir kitų trąšų naudojimo sąlygos

1. Laikantis 2–8 dalyse nustatytų sąlygų, ganomų gyvulių mėšlo kiekis, kuris kiekvienais metais paskleidžiamas ant dirvos ganykliniuose ūkiuose (įskaitant pačių gyvulių paliekamą mėšlą) neviršija mėšlo kiekio, iš kurio į pietų ir centrinės dalies smėlingų dirvožemių ir liosinių dirvožemių vieną hektarą per metus patenka 230 kg azoto, o į kitų dirvožemių vieną hektarą per metus – 250 kg azoto. Į dirvą įterpiamas toks bendras azoto ir fosfatų kiekis, kuris atitinka konkrečių pasėlių maisto medžiagų poreikį, atsižvelgiant į šių medžiagų kiekį, gaunamą iš dirvos, ir kuris neviršija didžiausių leidžiamų kiekio normų, nustatytų 6-ojoje Nyderlandų veiksmų programoje.

2. Fosfatas iš cheminių trąšų nenaudojamas.

3. Ganyklinis ūkis turi parengti ir turėti tręšimo planą. Tręšimo plane aprašoma žemės ūkio paskirties žemėje taikoma sėjomaina ir planuojamas mėšlo ir kitų azoto bei fosfatinių trąšų naudojimas. Pirmiems kalendoriniams metams skirtas tręšimo planas ganykliniame ūkyje turi būti parengtas ne vėliau kaip birželio 30 d. Paskesniems kalendoriniams metams skirtas tręšimo planas ganykliniame ūkyje turi būti parengtas ne vėliau kaip vasario 28 d.

4. Tręšimo planą sudaro šie elementai:

a) gyvulių skaičius ganykliniame ūkyje;

b) gyvulių laikymo ir mėšlo laikymo sistemų, įskaitant esamą mėšlo talpyklos talpą, aprašymas;

c) apskaičiuotas azoto ir fosforo kiekis ganykliniame ūkyje susidarančiame mėšle (atėmus azoto nutekėjimą gyvulių laikymo ir mėšlo laikymo vietoje);

d) sėjomainos planas, kuriame turi būti nurodyti atskirų laukų su žole ir laukų su kitais pasėliais plotai, įskaitant scheminį žemėlapį, kuriame nurodytas atskirų laukų išdėstymas;

e) numatomas augalams reikalingas azoto ir fosforo kiekis;

f) rangovams tiekiamo (todėl ganykliniame ūkyje nepanaudojamo) mėšlo kiekis ir rūšis;

g) ganykliniame ūkyje naudojamo atsivežto mėšlo kiekis;

h) apskaičiuota azoto dalis, susidaranti mineralizacijos proceso metu iš organinės medžiagos, ankštinių augalų ir atmosferinių iškritų, ir azoto kiekis dirvožemyje tuo metu, kai augalai ima jį pastebimai naudoti;

i) apskaičiuotas su mėšlu patenkančio azoto ir fosforo kiekis kiekviename sklype;

j) apskaičiuotas su cheminėmis ir kitokiomis trąšomis patenkančio azoto kiekis kiekviename sklype;

k) skaičiavimai, skirti atitikčiai didžiausioms leidžiamoms azoto ir fosforo kiekio normoms, nustatytoms 6-ojoje Nyderlandų veiksmų programoje, įvertinti.

Ganykliniame ūkyje atlikus bet kokių žemės ūkio praktikos pakeitimų, tręšimo planas peržiūrimas per septynias dienas.

5. Kiekvienas ganyklinis ūkis turi parengti ir turėti kiekvienų kalendorinių metų tręšimo ataskaitą. Ji pateikiama kompetentingai institucijai iki kitų kalendorinių metų kovo 31 d.

6. Tręšimo ataskaitą sudaro šie elementai:

a) pasėlių plotai;

b) gyvulių skaičius ir rūšis;

c) iš vieno gyvulio gaunamas mėšlo kiekis;

d) ganyklinio ūkio importuojamų trąšų kiekis;

e) rangovams tiekiamo (todėl ganykliniame ūkyje nepanaudojamo) mėšlo kiekis ir tų rangovų pavadinimas.

7. Atsižvelgiant į sėjomainą ir dirvožemio ypatybes, kiekviename sėjomainos ir dirvožemio ypatybių atžvilgiu homogeniškame ūkio plote bent kartą per ketverius metus atliekamas periodinis azoto ir fosforo tyrimas. Penkių hektarų žemės plote turi būti atliekama bent po vieną tyrimą.

Jei ganyklos suariamos siekiant jas atnaujinti, 6-ojoje Nyderlandų veiksmų programoje nustatytos tręšimo azotu normos smėlinguose ir liosiniuose dirvožemiuose po kiekvienų kalendorinių metų gegužės 31 d. sumažinamos 50 kg N/ha. Jei ganyklos suariamos siekiant smėlinguose ir liosiniuose dirvožemiuose auginti kukurūzus, 6-ojoje Nyderlandų veiksmų programoje nustatytos tręšimo azotu normos sumažinamos 65 kg N/ha.

8. Mėšlo negalima skleisti rudenį prieš žolės sėją.

8 straipsnis

Žemės tvarkymo sąlygos

1. Kad žiemą būtų išsaugota dirvožemio danga, smėlinguose ir liosiniuose dirvožemiuose nuėmus kukurūzų derlių sėjama žolė arba kiti pasėliai.

2. Tarpiniai pasėliai suariami ne anksčiau kaip vasario 1 d.

3. Žolė smėlinguose ir liosiniuose dirvožemiuose suariama tik pavasarį, išskyrus atvejus, kai ganyklos suariamos siekiant jas atnaujinti – tai galima padaryti ne vėliau kaip rugpjūčio 31 d.

4. Suarus žolę visų tipų dirvožemiuose nedelsiant sėjami pasėliai, kuriems reikia daug azoto, o dirva tręšiama remiantis dirvožemio mineralinio azoto ir kitų parametrų tyrimu – jis yra atskaitos taškas apskaičiuojant azoto, išsiskiriančio dėl dirvožemio organinės medžiagos mineralizacijos, kiekį.

5. Jei sėjomaina apima ankštinius ar kitus atmosferos azotą kaupiančius augalus, trąšų naudojama atitinkamai mažiau.

6. Nukrypstant nuo 3 dalies, žolę galima suarti rudenį, jei sodinami gėlių svogūnėliai.

9 straipsnis

Sąlygos, susijusios su išmetamo amoniako kiekio mažinimu siekiant sumažinti maisto medžiagų nusėdimą, be kita ko, vandenyje

1. Ganykliniuose ūkiuose, kuriems pagal 6 straipsnį išduotas leidimas, taikomos šios sąlygos:

a) smėlinguose ir liosiniuose ganyklų dirvožemiuose skystasis mėšlas ir srutos paskleidžiamos jas įpurškiant negiliai į dirvą;

b) molinguose ir durpinguose ganyklų dirvožemiuose skystasis mėšlas ir srutos paskleidžiamos jas įpurškiant negiliai į dirvą srutų skleistuvu su velkamaisiais noragėliais (skystasis mėšlas ir srutos skiedžiamos vandeniu 2:1 santykiu) arba traktoriniu įterptuvu;

c) jei lauko temperatūra yra 20 °C ar aukštesnė, skystojo mėšlo ir srutų skleisti srutų skleistuvu su velkamaisiais noragėliais negalima;

d) skystasis mėšlas ir srutos ariamojoje žemėje paskleidžiami juos įpurškiant arba, jei jie buvo išlaistyti, nedelsiant įterpiant juos į dirvą per vieną kartą;

e) tirštasis mėšlas jį iškračius nedelsiant įterpiamas į dirvą daugiausia per du kartus.

2. 1 dalis nuo 2021 m. sausio 1 d. taikoma ūkininkams, kuriems leista taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą ir kuriems pagal nacionalinę teisę ([14]) 1 dalies nuostatos šiuo metu netaikomos.

3. Visiems leidimą gavusiems ganyklų ūkininkams iki 2020 m. gruodžio 31 d. turi būti surengti mokymai apie išmetamo azoto kiekio mažinimo priemones.

10 straipsnis

Stebėsena

1. Kompetentinga institucija užtikrina, kad būtų sudaryti žemėlapiai, kuriuose pavaizduota:

a) leidimus gavusių ganyklinių ūkių procentinė dalis kiekvienoje savivaldybėje;

([14]) Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 28 januari 2019, nr. WJZ/19009285, tot tijdelijke vrijstelling van artikel 5, eerste lid, van het Besluit gebruik meststoffen (Vrijstellingsregeling bovengronds aanwenden runderdrijfmest 2019–2023).

b) gyvulių, kuriuos apima leidimai, procentinė dalis kiekvienoje savivaldybėje;

c) žemės ūkio paskirties žemės, kurią apima leidimai, procentinė dalis kiekvienoje savivaldybėje.

Tokie žemėlapiai atnaujinami kasmet.

2. Kompetentingos institucijos sukuria ir prižiūri stebėsenos tinklą, skirtą dirvožemio vandens, upelių, negilaus požeminio vandens ir drenažinio vandens mėginiams imti leidimus gavusių ganyklinių ūkių stebėjimo vietose. Tas stebėsenos tinklas teikia duomenis apie nitratų ir fosforo, esačių vandenyje, ištekančiame iš šaknų zonos ir patenkančiame į požeminio vandens bei paviršinio vandens sistemą, koncentraciją.

3. Stebėsenos tinklas apima bent 300 leidimus gavusių ūkių ir reprezentuoja kiekvieno tipo dirvožemį (molingą, durpingą, smėlingą ir smėlingą liosinį dirvožemius), įvairią tręšimo praktiką ir sėjomainą. Šio sprendimo taikymo laikotarpiu stebėsenos tinklo sudėtis nekeičiama.

4. Kompetentingos institucijos vykdo tyrimus ir nuolatinę maisto medžiagų analizę, kurie suteikia duomenų apie vietos žemės naudojimą, sėjomainą ir žemės ūkio praktiką leidimus gavusiuose ganykliniuose ūkiuose. Tie duomenys gali būti naudojami atliekant modeliu grindžiamus skaičiavimus, kiek nitratų išplaunama ir kiek fosforo nuteka iš laukų, kuriuose per metus iš ganomų gyvulių mėšlo į vieną hektarą patenka ne daugiau kaip 230 kg arba 250 kg azoto.

5. Kompetentingos institucijos atlieka griežtesnę vandens stebėseną žemės ūkio zonose su smėlingu dirvožemiu.

11 straipsnis

Kontrolė ir patikrinimai

1. Siekdamos įvertinti, ar laikomasi 7 ir 8 straipsniuose nustatytų sąlygų, kompetentingos institucijos atlieka visų prašymų išduoti leidimą administracinę kontrolę. Jei nustatoma, kad pareiškėjas tų sąlygų neatitinka, leidimas neišduodamas ir pareiškėjui nurodoma priežastis.

Atsižvelgdamos į žemės naudojimą, gyvulių skaičių ir mėšlo gamybą, kompetentingos institucijos atlieka administracinę bent 5 % leidimą gavusių ganyklinių ūkių kontrolę.

2. Kompetentingos institucijos sukuria leidimą gavusių ganyklinių ūkių patikrinimų vietoje programą, pagal kurią atliekami tikrinimai grindžiami rizika ir atliekami tinkamu dažnumu, atsižvelgiant į ankstesnių metų kontrolės rezultatus ir teisės aktų, kuriais Direktyva 91/676/EEB perkelta į nacionalinę teisę, bendrosios atsitiktinės kontrolės rezultatus, taip pat į kitą informaciją, kuri galėtų reikšti, kad nesilaikoma 7 ir 8 straipsniuose nustatytų sąlygų.

Siekiant įvertinti, ar laikomasi 7 ir 8 straipsniuose nustatytų sąlygų, patikrinimai vietoje atliekami bent 5 % leidimą gavusių ūkių. Tuos patikrinimus papildo 4 straipsnio 2 dalies c punkte nurodyti patikrinimai ir kontrolė.

3. Jei kuriais nors metais nustatoma, kad leidimą gavęs ganyklinis ūkis nesilaiko 7 ir 8 straipsniuose nustatytų taisyklių, leidimo turėtojui skiriama sankcija pagal nacionalines taisykles ir jis praranda teisę gauti leidimą kitais metais.

4. Kompetentingoms institucijoms suteikiami įgaliojimai ir priemonės, būtini siekiant patikrinti, ar laikomasi pagal šį sprendimą išduoto leidimo sąlygų.

12 straipsnis

Ataskaitų teikimas

1. Kompetentingos institucijos kasmet ne vėliau kaip iki birželio 30 d. Komisijai pateikia ataskaitą, kurioje pateikiama tokia informacija:

a) duomenys, susiję su tręšimu visuose leidimą pagal 6 straipsnį gavusiuose ganykliniuose ūkiuose, įskaitant informaciją apie derlių ir dirvožemio tipus;

b) kiekvienos gyvulių kategorijos gyvulių skaičiaus tendencijos Nyderlanduose ir leidimą gavusiuose ganykliniuose ūkiuose;

c) nacionalinės mėšlo gamybos tendencijos atsižvelgiant į mėšle esantį azotą ir fosfatus;

d) kontrolės rezultatų santrauka atsižvelgiant į kiaulių ir naminių paukščių mėšlo išskyrimo koeficientus šalies mastu;

e) 10 straipsnio 1 dalyje nurodyti žemėlapiai;

f) vandens stebėsenos rezultatai, įskaitant informaciją tiek apie požeminio ir paviršinio vandens kokybės tendencijas, tiek apie nukrypti leidžiančios nuostatos taikymo poveikį vandens kokybei;

g) 10 straipsnio 2 dalyje nurodyti nitratų ir fosforo koncentracijos duomenys;

h) 10 straipsnio 5 dalyje nurodytos griežtesnės vandens stebėsenos rezultatai;

i) 10 straipsnio 4 dalyje nurodytų vietos žemės naudojimo, sėjomainos ir žemės ūkio praktikos tyrimų rezultatai;

j) 10 straipsnio 4 dalyje nurodytų modeliu grindžiamų skaičiavimų rezultatai;

k) pagal 11 straipsnį – 7 ir 8 straipsnyje leidimams nustatytų sąlygų laikymosi įvertinimas, grindžiamas ūkiuose atlikta kontrole, ir informacija apie sąlygų neatitinkančius ūkius, kuri surenkama vykdant administracinę kontrolę ir patikrinimus;

l) atnaujinta informacija apie 4 straipsnyje nurodytos griežtesnės vykdymo užtikrinimo strategijos įgyvendinimą, visų pirma susijusi su:

— visapusišku vykdymo užtikrinimo įgyvendinimu didelės rizikos De Pelio, Gelderso slėnio ir Tventės vietovėse,

— iki 2020 m. pabaigos – atskaitomybe realiuoju laiku už mėšlo transportavimą pasitelkiant automatizavimą,

— iki 2020 m. birželio mėn. pabaigos – sprendimu dėl sankcijų politikos peržiūros,

— COVID-19 viruso plitimo rizikos prevencijos priemonių poveikiu strategijos įgyvendinimui;

m) 4 straipsnyje nurodytos griežtesnės vykdymo užtikrinimo strategijos rezultatai, visų pirma susiję su:

— fiziniais patikrinimais pagal ūkio tipą,

— tuo, ar mažėja reikalavimų nesilaikymo atvejų,

— administracinėmis sankcijomis;

n) informacija apie taikytas teismines sankcijas.

2. Ataskaitoje pateikiami erdviniai duomenys, jei taikytina, atitinka Direktyvos 2007/2/EB nuostatas. Rinkdami reikiamus duomenis, Nyderlandai naudojasi, jei taikytina, informacija, gauta iš integruotos administravimo ir kontrolės sistemos, sukurtos pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 67 straipsnio 1 dalį.

13 straipsnis

Taikymo laikotarpis

Šis sprendimas taikomas nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d.

14 straipsnis

Adresatas

Šis sprendimas skirtas Nyderlandų Karalystei.

Priimta Briuselyje 2020 m. liepos 17 d.

Komisijos vardu
Virginijus SINKEVIČIUS
Komisijos narys